
Kortlægning af LGBT Rettigheder

Materielle	Tid	Alder
C9	2x45 min	16-17

Nøgleord: LGBT, ligebehandling, menneskerettigheder, skolemiljø

Indhold

En informationsøgnings- og refleksionsøvelse, hvor eleverne søger efter informationer om lovsikrede rettigheder for lesbiske, bøsser, biseksuelle og transkønnede i Danmark og Europa. Afsluttes med en udforskning af elevernes værdier og holdninger til nogle af de rettigheder, de har undersøgt.

Formål

- At oplyse og øge bevidstheden om lesbiske, bøsser, biseksuelle og transkønnedes historie og rettigheder i Danmark og Europa.
- At eleverne reflekterer over deres egne holdninger og værdier ifht. LGBT-emner.

Fag

Dansk, historie, samfundsfag

Tidsforbrug

2 x 45 minutter

Materialer

- Adgang til computere med internetadgang
- Et åbent rum
- Et eksemplar til hvert par elever af Bilag 1: "Kortlægning af LGBT-rettigheder"
- Et eksemplar til hvert par elever af Bilag 2: "Arbejde for LGBT-rettigheder i Danmark"
- Et eksemplar af Bilag 3 til læreren: "Stoleleg – udsagn om værdier og holdninger til menneskerettigheder"

Hvis der ikke er mulighed for internetadgang:

- Farveudskrifter af "ILGA-Europe Rainbow Map" fra:
http://www.ilga-europe.org/home/news/for_media/media_releases/rainbow_europe_map_index_2011_legal_situation_of_lesbian_gay_bisexual_trans_people_in_europe.
- Farveudskrifter af "ILGA-Europe Index" fra:

[http://www.ilga-europe.org/home/news/for_media/media_releases/rainbow_europe_map_index_2011_legal_situation_of_lesbian_gay_bisexual_trans_people_in_europe.](http://www.ilga-europe.org/home/news/for_media/media_releases/rainbow_europe_map_index_2011_legal_situation_of_lesbian_gay_bisexual_trans_people_in_europe)

Vejledning

1. Præsenter øvelsen og research-opgaven

Introducer emnet og forklar eleverne, at de skal udføre noget selvstændig research om LGBT-personers rettigheder.

Del eleverne op to-og-to og giv hvert par en kopi af Bilag 1, "Kortlægning af LGBT-rettigheder", en kopi af Bilag 2, "Arbejde for LGBT-rettigheder i Danmark", og et stykke blankt papir.

Forklar, at bilag 1 indeholder alle instrukser, de har brug for til opgaven. Gennemgå disse for at sikre dig, at de forstår spørgsmålene. De skal skrive deres svar på opgave 2 på det blanke stykke papir.

Giv eleverne op til 20 minutter til informationssøgningen. Hvis de har brug for mere tid, kan du tilpasse den tid I bruger på præsentationerne.

2. Fremlæggelse og diskussion af resultaterne i klassen

Eleverne præsenterer kort deres resultater for klassen. Sørg for, at du kommer omkring nogle af disse spørgsmål i løbet af diskussionen:

- Hvilke lovsikrede rettigheder for LGBT-personer fandt I?
- Hvilke lande er der størst forskel på? På hvilke områder? Hvorfor tror I, det er sådan?
- Hvilke konsekvenser forestiller I jer, at fraværet af lovgivning og juridiske rettigheder har for lesbiske, bøsser, biseksuelle og transkønnede?
- Fandt I eksempler på lovgivning, der diskriminerede lesbiske, bøsser og biseksuelle?
- Fandt I eksempler på lovgivning, der diskriminerede transpersoner?
- Hvilke konsekvenser tror I, det har for transkønnede, lesbiske, bøsser og biseksuelle at leve i lande, hvor loven diskriminerer mod dem?
- Findes der nationale instanser, der beskytter og fremmer LGBT-personers rettigheder i Danmark?
- Findes der nationale instanser, der beskytter og fremmer andre befolkningsgruppers rettigheder i landet, såsom børn, ældre, etniske eller religiøse minoriteter, kvinder, personer med funktionsnedsættelse?
- Hvad er de vigtigste områder, som Landsforeningen LGBT Danmark arbejder med?
- Hvordan er homoseksuelles rettigheder i Danmark blevet forbedret gennem historien? Og inden for de seneste år?
- Hvad mener LGBT Danmark er vigtigt at ændre, når det gælder transpersoners rettigheder?

3. Refleksionsøvelse om holdninger til menneskerettigheder

Få klassen til at sætte sig i en rundkreds.

Forklar at du vil læse et udsagn højt ad gangen (fra Bilag 3), for eksempel: "På vores skole kan drenge kun være kærester med piger" (eller et andet udsagn, der passer til jeres kontekst). Eleverne skal hver for sig bestemme sig til, hvorvidt de er enige eller uenige i udsagnet.

Forklar at de får 5-10 sekunders betænkningstid, før du går videre til næste spørgsmål. Hvis man er enig, skal man rejse sig, gå ind i midten af rundkredsen og bytte stol med en anden elev, der også har rejst sig. Hvis man er uenig, bliver man siddende. Hvis der kun er én elev, der rejser sig, bytter læreren stol med vedkommende.

Understreg, at øvelsen kommer til at foregå i stilhed. Snak og kommentarer er ikke tilladt, ud over lærerens oplæsning af udsagnene. Fortæl klassen, at øvelsen giver mulighed for at udforske ens egne tanker, hvorfor man skal prøve at være mindre opmærksom på, hvad ens klassekammerater mon mener.

Hvis du vil understrege denne dimension, kan du bede eleverne om at lukke øjnene, når de tager stilling til udsagnene, og først åbne dem, når de har rejst sig eller besluttet at blive siddende.

Læs nu alle eller nogle af udsagnene op ét for ét, fra Bilag 3, "Stoleleg – udsagn om værdier og holdninger til menneskerettigheder".

4. Diskussion af elevernes holdninger

Efter refleksionsøvelsen kan du stille spørgsmål som for eksempel:

- Hvad syntes I om øvelsen?
- Var du på noget tidspunkt i tvivl om, hvorvidt du skulle rejse dig op eller blive siddende? Kom med et eksempel.
- Tror du, at dine klassekammeraters meninger påvirkede din beslutning? Hvordan?
- Var det lettere eller sværere at tage stilling med lukkede øjne? (hvis I har brugt denne mulighed)

5. Rund hele lektionen af med at stille spørgsmål som for eksempel:

- Hvad overraskede dig mest af det, du fandt ud af i dag?
- Er det en menneskeret at kunne gifte sig med den, man elsker?
- Behandles alle familier lige i Danmark? Hvad med familier med to mødre eller to fædre? Har de samme rettigheder som andre familier?
- Har du nogensinde hørt ordet 'homo' benyttet som skældsord? Har du nogensinde hørt ordet 'hetero' benyttet som skældsord? Hvordan kan dét mon være?
- Hvad ville der ske på skolen, hvis en elev sprang ud som bøsse, lesbisk, biseksuel og/eller transkønnet?
- Betyder ytringsfrihed, at du *altid* kan udtrykke dine følelser og tanker efter forgodtbefindende? Hvad nu, hvis du sårer og fornærmer nogen?
- Hvad vil det sige at være 'normal'? Er 'normal' og 'almindelig' altid det samme?

- Hvordan kan I som klasse støtte menneskerettighederne på jeres skole?
- Hvorfor er det vigtigt at have ligestillingsinstanser i et samfund?

Tip til læreren

Understreg over for klassen, at øvelsen giver mulighed for at udforske ens egne holdninger og tanker på LGBT-området, hvorfor man skal prøve at være mindre opmærksom på, hvad ens klassekammerater mon mener.

Kilder

Dette materiale stammer fra ILGA-Europe, Rainbow Map & Index, 2011. Refleksionsøvelsen er delvis inspireret af materialet *Sæt spot på homofobi!*, Karen Ewers Haahr, Amnesty International, Danmark, 2011.

Anbefalinger

Det anbefales, at I arbejder med øvelsen "Grundregler", inden I går i gang med denne øvelse. Der findes flere oplysninger om hadforbrydelser i "Hadforbrydelser og homofobi".

Der findes supplerende ressourcer om udvikling af skolemiljøet under "For skoleledelsen" på lærerportalen.

Bilag 1:**Kortlægning af LGBT-rettigheder****Informationssøgning om lovsikrede rettigheder for lesbiske, bøsser, biseksuelle og transkønnede i Europa og Danmark***Opgave 1*

Besøg "ILGA-Europe's Interactive Map" på

http://www.ilga-europe.org/home/guide/country_by_country; samt "ILGA-Europe's Rainbow Map" og "Index Map" på : http://www.ilga-europe.org/home/news/latest_news/rainbow_europe_map_index_now_in_two_separate_packages_on_sexual_orientation_and_gender_identity

- 1) Brug kortene til at finde to informationer om rettigheder i Danmark, som I synes er enten interessante eller overraskende
- 2) Vælg et andet land og sammenlign situationen der med Danmark i forhold til de to informationer

"ILGA-Europe's Interactive Map" indeholder f.eks. oplysninger om lovgivning vedrørende:

- Anti-diskrimination
- Juridisk anerkendelse af transpersoners køn
- Anerkendelse af partnerskab
- Forældrerettigheder
- Straffeloven vedrørende hadefuld tale/hadforbrydelser
- Forsamlingsret/Pride-begivenheder
- Straffeloven vedrørende den seksuelle lavalder
- Asyl

Opgave 2

Læs Bilag 2: "Arbejde for LGBT-rettigheder i Danmark" og besøg LGBT Danmarks hjemmeside, www.lgbt.dk. Find svar på følgende spørgsmål:

- Findes der nogen, der arbejder for ligestilling på LGBT-området i Danmark?
- Findes der ligestillingsinstanser på andre diskriminationsområder? Hvad er deres mandat?
- Hvad er de vigtigste områder, som LGBT Danmark arbejder med?
- Hvorfor arbejder LGBT Danmark med skoler?
- Er der ligestilling mellem heteroseksuelle og homoseksuelle par, når det gælder ægteskab? Hvordan har udviklingen på det område været?
- Hvorfor arbejder LGBT Danmark for juridisk anerkendelse af transkønnedes identitet?

Bilag 2:

Arbejde for LGBT-rettigheder i Danmark

LGBT Danmark, Landsforeningen for bøsser, lesbiske, biseksuelle og transpersoner har eksisteret siden 1948. Foreningen arbejder for ligestilling for LGBT-personer og for at fremme forståelsen og anerkendelsen af en inkluderende og mangfoldig opfattelse af kønsidentitet og seksuel orientering i samfundet.

Nogle af de sager, som foreningen har arbejdet for gennem årene, er:

- At inkludere seksuel orientering i loven om forbud mod forskelsbehandling, således at det blev forbudt at diskriminere pga. seksuel orientering i 1987
- Registreret partnerskab, den første lov i verden, der gav homoseksuelle par mulighed for at indgå et ægteskabslignende partnerskab i 1989
- At fjerne diskrimination mod homoseksuelle forældre i lovgivning om adoption, adgang til kunstig befrugtning og andre forældrerettigheder (bl.a. 1999 og 2006)
- En ny ægteskabslov, hvor par af samme køn kan indgå ægteskab på samme måde og med samme rettigheder som heteroseksuelle par – dvs. også i kirken, hvor det tidligere var forbudt for folkekirken og andre trossamfund at vie par af samme køn (2012)
- At gøre det nemmere for transkønnede at skifte navn, pas og andre papirer, der afspejler den transkønnedes identitet – inklusive ændring af personnummer. De nuværende regler tvinger transkønnede til at gennemgå kirurgiske indgreb (=sterilisation) for at få deres identitet anerkendt, uanset om personen selv føler behov for et sådant indgreb eller ej.

Se mere på hjemmesiden: www.lgbt.dk

Ligebehandlingsnævnet er det danske klagenævn på diskriminationsområdet. Det er et uafhængigt organ med en dommer som formand.

Nævnet har kompetence inden for den samlede ligestillings- og ligebehandlingslovgivning i Danmark. Det betyder, at nævnet kan behandle klager om forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse, politisk anskuelse eller seksuel orientering.

Se mere på hjemmesiden: www.ligebehandlingsnaevnet.dk

Institut for Menneskerettigheder (IMR) er Danmarks nationale menneskerettighedsinstitution, der arbejder for at fremme ligebehandling og bekæmpe diskrimination. IMR er også udpeget som særligt organ til at fremme ligebehandling af alle uanset køn, race eller etnisk oprindelse. IMR arbejder som på tværs af alle diskriminationsområderne.

Se mere på hjemmesiden: www.menneskeret.dk

Bilag 3 til læreren:**Stoleleg – udsagn om værdier og holdninger til menneskerettigheder**

I dag er det mandag (eller en anden ugedag).

Alle har ret til beskyttelse mod diskrimination.

Der foregår homofobisk mobning på vores skole.

Jeg har hørt ordet 'homo', 'lebbe' eller 'bøsse' blive brugt på en nedsættende måde.

Kærlighed er en menneskeret.

På vores skole kan drenge kun være kærester med piger.

På vores skole kan en dreng være kæreste med en dreng.

På vores skole kan en pige være kæreste med en pige.

Skolen skal behandle alle elever lige.

Skolen skal behandle eleverne forskelligt afhængig af deres køn.

Det er lettere at være dreng end pige.

Det er lettere at være pige end dreng.

Alle har ret til ytringsfrihed.

Ytringsfrihed betyder, at du kan sige, hvad du vil – når som helst og på alle måder.

At tale eller skrive hadefuldt om en gruppe mennesker skal være forbudt.

Det er meget vigtigt at være "normal" i min klasse.

Det er vigtigt at forsvare sine rettigheder.

Det er vigtigt at forsvare andre menneskers rettigheder.

Et barns grundlæggende rettigheder og behov er kærlighed og omsorg.